

Τα κόκκινα αυγά του Πάσχα

Στη Δυτική Μακεδονία οι γυναίκες ζωγραφίζουν τα πασχαλινά αυγά λιωμένο μελισσοκέρι και βάφονται κόκκινα. Η μοναδική αυτή τεχνική αποτελεί μια μικρή τελετουργία που επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο τη νύχτα της Μεγάλης Τετάρτης προς τη Μεγάλη Πέμπτη. Είναι οι περίφημες περδίκες των Γρεβενών... Απαραίτητο σύμβολο της Πασχαλιάς σε ένα τόπο με ιδιαίτερο περιβάλλον και εκπληκτικές φυσικές ομορφιές.

Όταν είδα για πρώτη φορά πασχαλινό αυγό από τα Γρεβενά δίστασα να το θυσιάσω σε ένα καθιερωμένο τσουγκρισμα, όπως απαιτεί το πανελλήνιο έθιμο, και να διακινδυνεύσω να το δω σπασμένο. Κοίταξα τα ιδιαίτερα λεπτοδουλεμένα σχέδιά του, τις λευκές γραμμές πάνω στο βαθύ αλλά και λαμπερό κόκκινο φόντο, και σκεφτό-

μουν ότι δεν είναι απλά ένα συνηθισμένο εορταστικό αυγό αλλά ένα μικρό έργο λαϊκής τέχνης. Τα πασχαλινά αυγά των Γρεβενών φαίνεται να αποτελούν μια μικρή εστία αντίστασης στην τυποποίηση και την ταχύτητα που χαρακτηρίζουν τη σύγχρονη ζωή. Είναι μοναδικά επειδή το κάθε ένα απ' αυτά ζωγραφίζεται ξεχωριστά με μια τεχνική επίσης ξεχωριστή.

Πηγαίνοντας στα Γρεβενά για να συναντήσω την κ. Μαρία Σβολιαντοπούλου, την γυναίκα που δέχτηκε καλόκαρδα να μας ξεναγήσει στη τεχνική της κηροβαφής που χαρακτηρίζει τα πασχαλινά έθιμα της περιοχής, παρατηρούσα το εκπληκτικό φυσικό περιβάλλον. Ο ορεινός όγκος της Πίνδου κλείνει τα περάσματα προς την Ήπειρο, άλλες ψηλές βουνοκορφές κυκλώνουν την γρεβενιώτικη πεδιάδα, ενώ απέραντα δάση κάνουν το τοπίο ασυνήθιστο για τα δεδομένα του ελληνικού χώρου.

Τα βουνά προσδίδουν μιαν άγρια ομορφιά και τα δάση καλύπτουν περισσότερο από το ένα τρίτο της συνολικής επιφάνειας. Καστανιές, ιπιές, βελανιδιές, έλατα, πεύκα συνθέτουν ένα ποικιλόμορφο τοπίο μέσα στο οποίο αναπτύχθηκαν οι ανθρώπινες δραστηριότητες κατά τρόπο αρμονικό. Ο άνθρωπος ήρθε να βάλει τη δική του πινελιά σ' αυτόν τον πολύχρωμο καμβά. Έχτισε ωραία πέτρινα γεφύρια για να δαμάσει τη φύση και να αποκτήσει δρόμους επικοινωνίας δαμάζοντας την ορμή του Αλιάκμονα και των παραποτάμων του, καλλιέργησε τη γη και ανέπτυξε πλούσια κτηνοτροφική παραγωγή. Ίσως η φυσική διαμόρφωση του ορεινού τοπίου να αποτελεί μια από τις βασικές αιτίες που οι τοπικές κοινωνίες διατήρησαν τον ψυχισμό και τα έθιμά τους.

Γρεβενά Grevena

Σκεφτόμουν πως ο καλύτερος τρόπος να ανακαλύψει κανείς έναν τόπο είναι να γνωρίσει όχι μόνο το περιβάλλον, αλλά και τους ανθρώπους του. Όταν βρέθηκα στην αυλή των Σβολιαντόπουλων κατάλαβα πως η σκέψη μου ήταν σωστή. Η προετοιμασία για τη γιορτή του Πάσχα μοιάζει με μικρό πανηγύρι. Συμμετέχουν τα παιδιά και τα εγγόνια, ακόμη και ο κ. Κώστας. Άλλωστε ο ίδιος είναι ο κατασκευαστής του ευρηματικού μηχανισμού με τον οποίο βάφονται τα αυγά, ένα απλό εργαλείο που βασίζεται στη λογική της πέννας.

Δεν είναι λίγες οι φορές που μπαίνοντας σε ένα ελληνικό σπίτι αισθάνεσαι πως ο Ξένιος Δίας είναι πάντα παρών, ακόμη και την ώρα που οι άνθρωποι ετοιμάζονται για την Ανάσταση του ιδρυτή μιας άλλης θρησκείας. Δεν άργησα να καταλάβω πως εδώ δεν μιλάμε απλώς για βαφή των αυγών αλλά για ζωγραφική πάνω σε αυγά. Και πως η διαδικασία αυτή αρχίζει λίγες ώρες πριν ξημερώσει, τη νύχτα της Μεγάλης Τετάρτης προς τη Μεγάλη Πέμπτη. Η νοικοκυρά φροντίζει να ξυπνήσει γύρω στις τρεις μετά τα μεσάνυχτα, να ετοιμάσει τα αυγά της Πασχαλιάς και το πρωί, πριν ακόμη ξημερώσει, να αναρτήσει στο παράθυρό της ένα κόκκινο πανί σαν σημαία. Αν δεν έχει πανί θα κρεμάσει ένα κόκκινο ρούχο, ένα μαντίλι, ό,τι υπάρχει. Σημάδι πως το σπίτι είναι έτοιμο για την Ανάσταση και η γαβάθα με τα κόκκινα αυγά περιμένει να στολίσει το γιορτινό τραπέζι. Άλλωστε, σε πολλές περιοχές η Μεγάλη Πέμπτη ονομάζεται και Κοκκινόπεμπτη από το πανελλήνιο έθιμο να βάφουν εκείνη τη μέρα τα αυγά του Πάσχα.

Ζωγραφική με κερί

Αυτή τη φορά η κ. Μαρία παρέκλινε από το τυπικό που συνηθίζει να ακολουθεί. Έβαψε τα αυγά με το φως της ημέρας για να μπορέσουμε να καταγράψουμε και να φωτογραφίσουμε βήμα προς βήμα την τεχνική που ακολουθεί. Ωστόσο, η αλλαγή του χρόνου δεν σήμανε και την αλλαγή της τελετουργίας. Τα αυγά είναι καθαρά και πλυμένα. Το τραπέζι της κουζίνας θυμίζει μικρό εργαστήριο χειροτεχνίας. Ένα μικρό καντλάκι που ανάβει με λάδι βρίσκεται στη μέση. Δίπλα μερικά κομμάτια κερί από μελίσσια, πιάτα, πετσέτες και το ιδιότυπο εργαλείο, κάπυ ανάμεσα σε πινέλο και πένα. Είναι αυτό που κατασκεύασε ο κ. Σβολιαντόπουλος. Πρόκειται για μια ξύλινη λαβή πάνω στην οποία είναι προσαρμοσμένο ένα μικρό μεταλλικό χωνί με λεπτή μύτη. Μέσα σ' αυτό το χωνί μπαίνει το κερί. Η κ. Μαρία το πλησιάζει στη φλόγα του καντλακιού και το κερί αρχίζει να λιώνει. Καθώς λιώνει, αρχίζει να ρέει αργά από τη μύτη του χωνιού. Πάνω σ' αυτή τη λογική στηρίζεται η γρεβενιώτικη τεχνική. Με τη μύτη της πέννας αρχίζει να ζωγραφίζει πάνω στο αυγό διάφορα σχήματα. Μικρές κέρνες γραμμές χαραγμένες με απλόπια και σχεδιαστική άνεση φαίνεται να αυλακώνουν την επιφάνεια του κάθε αυγού. Άλλες απ' αυτές τις λεπτές γραμμές είναι διάφανες, άλλες μαυρίζουν επειδή έχει μαυρίσει το κερί από τη φλόγα του καντλακιού.

Τερά Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας

Ένορία-Κοινότης Νοτιοανατολικών Προαστείων Σύδνεϋ

«Ο Άγιος Σπυρίδων»

'ST SPYRIDON' GREEK ORTHODOX PARISH OF SOUTH-EAST SYDNEY

St Spyridon College - New Infants Complex - Ready by December.

Κολέγιο Αγ. Σπυρίδωνος - Νέο Συγκρότημα Νηπίων - Έτοιμο τόν Δεκέμβριο.

Ιερατικός Προϊστάμενος: Πατήρ Στυλιανός Σκούτας
Parish Priest: Father Steven Scoutras
Κινητό: 0417 771 113 :Mobile
Email: fathersteven@hotmail.com

Εφημέριος: Πατήρ Σωτήριος Δραπανιώτης
Assistant Priest: Father Sotiris Drapaniotis
Κινητό: 0422 029 645 :Mobile
Email: soldrap@bigpond.com

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ: 9663 5147 - 9662 7880 :CHURCH PHONES

Church Address: 72 - 76 Gardeners Road, Kingsford NSW 2032 Correspondence: P.O. Box 55, Kingsford NSW 2032

Γραφεία Διοικήσεως: 9313 6890 - 9313 6899 :Parish Administration

Fax: 9662 2476 Web: www.stspyridon.org.au Email: admin@stspyridon.org.au

ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

Η σημαντικότερη αποστολή της Ένορίας μας

ST SPYRIDON COLLEGE

The most significant mission of our Parish

Junior School Campus (Kingsford): 9663 5363 Senior School Campus (Maroubra): 9311 3340

Email: admin@stspyridon.nsw.edu.au Website: www.stspyridon.nsw.edu.au

